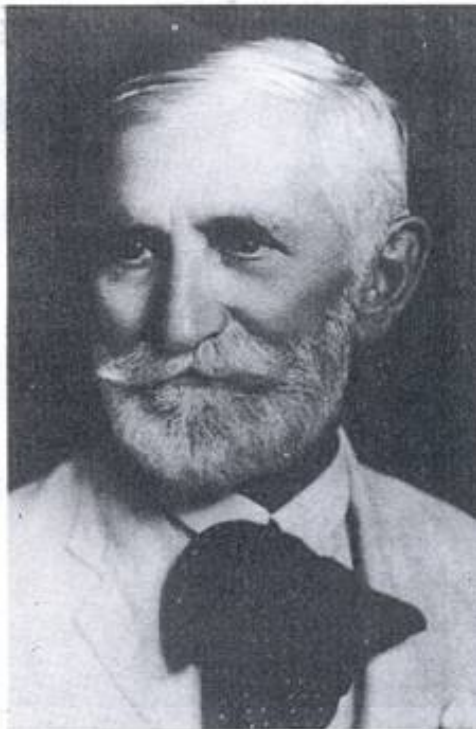

A rászédett ördög

Volt egyszer egy szegény ember. Ez a szegény ember ősz idején el akart menni cséplőbe, mert hát nagy volt otthon a nyomorúság, s ha csépléssel nem szerez gabonát, bizony felkopik az álla azon a hosszú, hideg télen.

Azám! Csakhogy nagy volt a baj. A szegény ember nem talált társat, aki vele menjen csépelni, márpedig a gazdaemberek egy cséplőt nem állítanak a csűrbe. Úgy megy vígan a munka, ha legalább kettő veri ki a búza szemét. Mért nem akadt társa, ugyan mit gondoltok? Azért nem, mert egész nyáron rázta a hideg, s úgy elment az ereje, hogy egy léggel sem bírt volna el. Mit csináljon? A maga falujában nem talált társat: elmegy a szomszéd faluba. Hátha ott akad egy bolond.

Még a fele útját meg sem tette, találkozik az ördöggel.

Köszöntik egymást illendőképpen, s kérdi az ördög:

- Hová még, te szegény ember?

Feleli a szegény ember:

- Én bizony, édes ördög barátom, elindultam cséplőbe, de nem találok magamhoz való elég erős embert.

- Ejnye de jó - örvendett az ördög -, no lásd, én is csépelni szeretnék, s én sem találok magamhoz elég erős társat.

- Hát akkor jól van - szólt a szegény ember -, próbáljunk egyet: legyünk társak. Hozd el a

csépedet énhozzám, majd ott kipróbáljuk, mit tudsz.

Az ördög elment a csépje után, a szegény ember pedig visszafordult a falujába. Otthon bodzafából csépet csinált, s úgy várta az ördögöt.

Megjött ez is nemsokára. Hozott egy akkora vascsépet, hogy elég lett volna emelni tíz embernek.

- Na, próbáljuk meg - mondá a szegény ember -, hadd lám, átal tudod-e dobni a házon a csépedet?

Az ördög meglódította a csépjét, s úgy keresztülrepítette a ház tetején, hogy csak úgy surrogott-burrogott a levegő.

Most már a szegény emberen volt a sor. Ő is fogta az ő bodzafa csépjét, s fellódította.

Szerencséjére, éppen nagy szél volt, a szél felkapta a bodzacsépet, s úgy elvitte, hogy többet nem is látták.

- Na, ördög barátom - dicsekedett a szegény ember -, így lódítsd át, ha tudod! Hanem jól van, én meg vagyok elégedve a te erőddel, csak aztán ki ne dőlj a cséplésből.

Mindjárt elindultak, s a szomszéd faluban beállottak egy helyre, ahol a legtöbb asztag volt. A szegény ember hamarosan csépet csinált bodzafából, s megkezdették a cséplést. Először a szegény ember ütött rá egy kévére.

Mondta az ördögnek:

- Látod, ördög koma, így üss rá a kévére, hogy a földre lapuljon.

Az ördög egész erejéből ráütött a kévére, de az felszökött vagy kétölnyire.

- Ohó - kiáltott a szegény ember -, az nem ütés! Úgy üsd meg, hogy a földhöz ragadjon a kéve!

Az ördög megmérgeződött, s most még erősebben ráütött a kévére.

Bezzeg hogy felszökött a kéve egész a kakasülőig.

Az ördög igazán elhitte, hogy a szegény ember erősebb, mint ő, s hogy valahogy el ne csapja magától, olyan lelkeből csépelt, hogy egy nap kivert egy egész asztagot.

Hát végivel aztán, mikor kikapták a részüket a gazdától, azt mondja a szegény ember:

- Hallod-e, ördög koma, itt van két csomó búza. Látod-e?

- Látom - felelt az ördög.

- No, ha látod, hát azt mondom neked, hogy én megelégszem a kisebbik csomóval, legyen a tied a nagyobbik.

Őrült az ördög, s elfogadta a nagyobb csomót, pedig az csupa polyva volt. De hát ő ehhez nem értett, s nevetett a „bolond” szegény emberen.

Aztán hazamentek.

Telt-múlt az idő, s az ördög egyszer elment a szegény emberhez. Ez megkínálta kenyérrel, s az ördög nem győzött eleget enni a jó búzakenyérből.

- Hm - mondta az ördög -, ezt már csakugyan nem értem, koma! A te kenyered olyan, mint a kalács, s az enyémet nem lehet megenni. Pedig egy búzából sütik.

- Hm, komám - mondá a szegény ember -, nem tud a feleséged kenyeret sütni! Majd megtanítanám én a feleségemet, csak ne sütné nekem jó kenyeret!

Hazament az ördög, s otthon jól elverte a feleségét, amiért nem süt jó kenyeret.

De hiába verte, azután sem süttött jobbat.

Egy hét múlva, kettő múlva, ismét elmentek cséplőbe, a szegény ember meg az ördög. Most már rozst csépeltek. Mikor osztásra került a sor, azt mondta a szegény ember:

- Na, komám, most válaszd te a kisebb csomót, legyen a nagy az enyém. - Az ördög beleegyezett a bolond fejével. Pedig hát úgy van az, hogy a rozsnál kisebb a polyvás csomó, mint a tiszta rozs. Éppen megfordítva, mint a búzánál.

Bezzeg hogy az ördög felesége megint olyan kenyeret sütött, hogy a kutya sem ette meg. Mérges volt az ördög, s úgy elverte a feleségét, hogy az szegény feje haláláig sem felejtette el. Harmadszor is elmentek csépelni. Most már elegy búzát kaptak, de ennél is a polyvából lett a nagyobb csomó. Az ördögnek mintha kezdett volna már megjönni az esze, s azt ajánlotta:

- Tudod mit, komám, osszuk kétfelé mind a két csomót.

A szegény ember beleegyezett, de a nagy csomóból ott hagyta a részét, s csak a kicsit vitte haza. Az ördög mind a két csomóból hazavitte a részt, de először a kisebbikből süttetett kenyeret.

S hát milyen kenyér lett belőle! Jobb a kalácsnál. Még a király is megehetette volna. Most már látta az ördög, hogy a szegény ember rászédte, de csúnyán. Szégyenlette is a dolgot erősen. Olyan nagyon szégyellte, hogy többet nem is mert a szegény ember felé menni.

Azóta kerüli az ördög a szegény embert. Mondja is a példaszó: „A szegény embert még az ördög is kerüli!”

(Benedek Elek: A csodaszarvas)